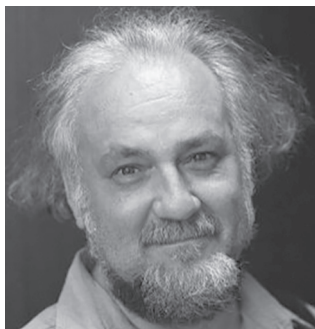

Peter Kolšek

Sedanjiki

Usta

Danes še ni zaužila opeke,
zgodaj je še, a na velika usta
že prihaja osnutek bojevitosti,
mokra, utripajoča izboklina.

Toliko je treba postoriti, sesuti,
upesniti, zvečer ošteti svetnika.
Vse to v jeziku, ki gre za med,
s katerim se po tihem sladkajo
privoščljivci, na glas pa gospe,
ki so odložile svoje avbe
in si prižgale gorečnost.

Kamor koli pride, se lesketa spodbuda,
le manj poučeni cepajo kot muhe.
Artikulacija je bila dolga in gladka
kot vzravnani meander.
In spet pesem, in spet steber,
stebriček, perje, perica huda,
rdeča usta, mlada zmota.

Kdo je ta,

ki je premlad umrl?
Na široko so mu žarela ušesa,
ko je izgovarjal besede Balkan,
kultura, lepota, Evropa.
Nekoč, na začetku osemdesetih,
je pešočil z malim nahrbtnikom
naravnost proti Postojnski jami,
kakor da hoče vanjo zakopati
svojo mladost. Takrat se je pripravljaj,
da v sebi napihne veliko plavo žogo.
In res, kmalu se je ladijski promet
docela uredil, leteče preproge
so švigale med Vzhodom in Zahodom.
Veliko je govoril in zelo na glas,
vznesenost se je bila z razsodnostjo,
v vdolbinah obraza je bilo čutiti
muko in slast vrtnarjenja.
A vedno znova je božanski veter,
ki je pihal s Parnasa, vse poravnal
in njegovo razoglavo podobo
prevlekel s srebrno melanholijo,
ki je bila njegova zadnja beseda.

Razpoložena

... za pariško omako iz hortenzij,
v katero odstavljeni ljubimci namakajo brke.
Z ostrim dekoltejem razmika platane v parku,
prav tistem, po katerem je begal ubogi Julien Sorel.
In ta duh, mogočni *esprit*, ki veje iz starih kotlov
na fotografiji v hotelski sobi,
veje zvečer tudi na metroju,
ko se z dela vračajo frizerke in vizažisti,
ves dan so imeli pred sabo pomembne obraze.
Tudi o tem bo treba napisati knjigo.

V mali pozamenteriji gumbi z nočne srajce
njene babice? Ah ne, to so črne oči kokete,
ki so padle s secesijskega balkona čez cesto.
Pod njim kavarna, ki se otresa opotekavega,
to mora biti, saj vemo, magična esenca literata.
In že bosa na tratah Barbicana
(kaj se niso tukaj valjali slikarji?),
v bližini težki zameti krinolin in negližejev,
a v daljavi tihi glas zagorskih zvonov.

Tukaj se umetnost *jé* z veliko žlico,
ona pa je vzela s seboj tako majhno.
Z njo bo postrgala potno kožo v kanglico in jo
postavila med perilo, vihraje v pričakovanje
nečesa, kar se ji bo zapletlo v dolge noge.

In že za zmeraj osvobojena korzetov,
pred panteonom, kjer je nekoč stala cerkev
svete Ganovefe Pariške, odrešilne device,
notri pa kosti šestdesetih imenitnih Francozov.
Toda, *mon dieu*, kje je tukaj zmernost,
kje drobno opojni parfum zgodovine,
ki ju premoreta zemljica in lipa domača?

Kdo so ti

... ki pišejo avtobiografije,
preden z njih skopni vsa rosa?
Kdo je ta, ki si še ni naložil petega križa,
a je svojo mladost razmazal
že v štirih knjigah?

Morda se bodo tudi potoki,
žuboreči v dolino, obrnili
in začeli teči navzgor?
Morda se bo mladost, tako opevana,
dvignila iz minulosti
in bajala o krasnih starčkih
in starkah, ki jim noge bingljajo
v razredčenem zraku spominov?

Kaj so te trske, ki se igrajo
veliki ogenj, preden jih doseže požar?
Ta široka usta, ki vabijo žabe,
telesa, ki skačejo v mlako,
na tribunah pa izvedenci, enako poskočni,
skrbno opravljajo meritve?

Ali pa oni, kralji algoritmov in bacilov,
s katerimi se krmijo od zore do mraka,
v žepih pa se jim sušijo kostanji,
nabrani v prejšnjem stoletju?
Kdo jih je spustil v svet
in jim ga dal v roke, nezanesljive
kot norčije aprilske svetlobe?

Kdo so ti, ki hitijo izginjati sami v sebi,
ali pa se razblinjajo kakor blišč
na njihovih mladih, plešastih lobanjah?

Še nekaj minut

Poglejte to žensko,
kako hiti k ljubimcu,
ne ozira se na tramvaje in paragafe,
ne opazi cvetoče lipe, ki ji diši nad glavo,
ko skoraj teče skozi park, kar vidi,
je tapiserija z lovцем in jerebico,
ki jo je opazila v njegovem stanovanju,
zdi se, da beži pred dežjem,
toda deževalo je že včeraj,
ura je štiri popoldan,
ko prečka križišče, ko za dve stoletji
prehiti spomenik s konjenikom,
pred očmi se ji izriše podoba bolničarke,
ki je nekoč prav tako hitela k ljubimcu,
čez belo haljo je imela ogrnjen črn plašč,
ki je prekril tudi rdeči križ na ramenih,
spominja se pripovedovanja o grmenju topov,
navsezadnje jo res ujame dež
in ji pritisne rožnato krilo na razgreta stegna,
na konicah črnih las se ustavljajo kaplje,
drobci ogledala, ki ne kaže ničesar,
glejte, ona hiti dalje, še ena ulica,
še nekaj dolgih minut.

Veliki mojster

Kaj manjšega od katedrale
mu ne pade na pamet.
Velik v vsem, tudi v majhnosti.
Nihče drug ne zna iz škorpijona in penine
izvabiti tako čudovitega gruljenja.

Mojster rodoslovja in očetnjave,
ki namesto konja jezdi zmaja,
namesto češpelj zoba verze,
vsaj štirinajst na dan,
kajti sonet je mera stvarstva.
Ženske v krinolinah, potisnjene
skozi ušesa provansalskih šivank
– to je lepota, s katero zalaga
habilitacijske postopke.

Od malega prebiva v katalogih,
v njih si je postlal s kožuhovino:
najboljša temperatura za liriko, epiko
in dramatiko. Po vseh vodah je hodil,
v vse gumbnice je vtikal svoje naramnice.

Maestro pri vodnjaku,
v katerega se stekajo pomladanski požari
glogovih grmov in raztopljeni led trdosrčnih.
A on pije samo zvezde, hudournike z Olimpa
in kondenzirane hlape jutranjih vigilij.

Nenadomestljiv za evidenco pomanjkljivosti.
Kovač zakovic za pesmarice in skrinje.
Mavrica na nebu trpečega popoldneva,
ugasnjena žarnica na stenčasu veselice.

Tišina, prosim, zdaj počiva! Naj
v njegovi razbeljeni glavi vsaj za hip
potihne to usodepolno šklepetanje jezika!

Vlahi, znova

V dolgih vrstah gredo,
otroke na hrbtih nesó,
starše imajo v vrečah,
noge v blatu,
domove v ognjenem škrlatu,
kar naprej prihajajo,
kar naprej mimobegajo.

Z očmi zavijajo,
kar vidijo, so lestenci iz rapirjev,
kar slišijo, je glasba netopirjev,
z eno nogo si utirajo pot,
z drugo nogo se obotavljajo,
ne vedo, kam gredo,
v neko zgodovino žalostno.

Tam brez domov, tu niso doma,
solze razkazujejo, gole roke kažejo,
v suhi vodi se umivajo,
z mrzlim ognjem grejejo,
s črnimi smehi smejejo.
Le naj gredo, le naj gredo,
v to deželo majceno
več ne pridejo.